

Mezőgazdasági beruházások

A mezőgazdasági nagyüzemek — tsz-ek és állami gazdaságok — az idén ismét jelentős összegeket fordítanak beruházásokra: a felhasználás összeg elölrelátáson eléri majd a 8-8,2 milliárd forintot. Ebből a közös gazdaságokra 6, az állami gazdaságokra pedig hozzávetőleg 2,2 milliárd forint jut.

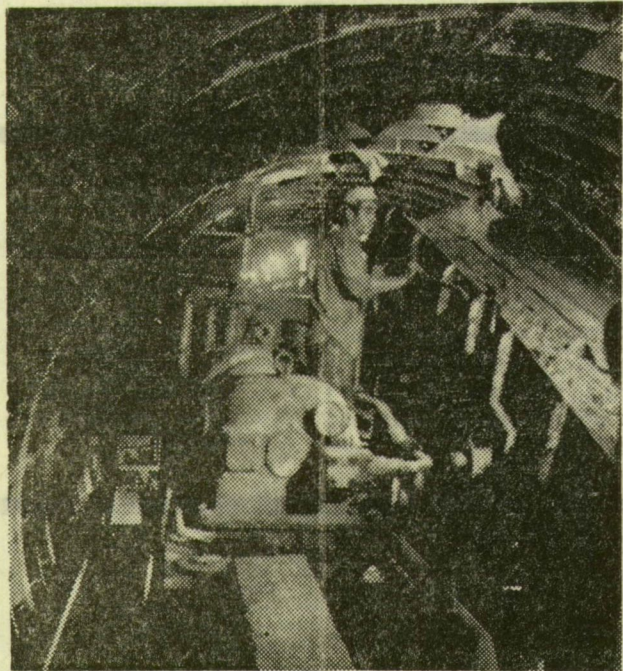
Az állam nagy mértékben segíti a beruházási program megvalósítását. A mezőgazdasági nagyüzemek a vállalati beruházások után széles körű állami támogatásban részesülnek. Egyebek között például 70 százalékos ártámogatást kapnak a szarvasmarha- és sertésnevelési célokat szolgáló épületekhez, és ugyanilyen arányú kedvezmény illeti a szakosított tehenészeti és sertés-hizáló telepek járulékos beruházásait is. Ötven százalékos építési kedvezményt kapnak a hűtő-tárolókra és a növényházakra.

Ervényes marad az a koncepció, amely a marhahús-termeléssel kapcsolatos beruházásokat megkülönböztetett anyagi ösztönzéssel segíti. A fejlesztésre szánt összegek nagyobb hányadából, korszerű tehenészeteket alakítanak ki. A sertésnevelési program megvalósításáért főképpen a meglévő férőhelyeket korszerűsítik.

A Duna alatt

A budapesti földalatti vasút építési jó ütemben haladnak a Duna alatti szakasz fúrásával. A két hatalmas szovjet gyártmányú fúrópajzs közeledik a budapesti partfal felé. A jobb oldali vonalalagút mindössze 17 méterre van Budától, a baloldali 60 méter választja el. A vízalatti munkák különleges körülményei miatt sok megelőző biztonsági intézkedést foganatosítottak; plusz egy atmoszférás túlnyomás alatt dolgoznak, menekülő hidat készítettek, hogy az esetleges vízbetöréskor akadálytalanul juthassanak a légsziliphekhez a munkások.

Metánészlelő műszer és könnyűbúvár mentőkészülékek egészítik ki a biztonsági intézkedéseket. A tervek szerint a meder alatt 12-15 méter mélységben húzódó mindkét vonalalagút egy hónapon belül „megérkezik” Budára.

MTI foto — Bara István felvétele

Képzünk: Teljes üzem a Duna alatt

RÉGI ÉS ÚJ FORMÁK

A pedagógus-szakszervezet a hátrányos helyzetű tanulóért

Mint a pedagógus-szakszervezet városi bizottságának a napokban tartott küldöttértekezletén Borsos László titkár egyebek között bejelentette, a szakszervezeti munka új vonása, hogy növekszik az alapszervezetek aktivitása. Egyrészt maguk az iskolai szakszervezeti bizottságok, illetve bizalmiak, főképpen az iskolatanácsban kifejtett tevékenységükkel, hatékonyabban vesznek részt az iskolavezetés munkájában, másrészt ma már nemcsak a bizottsági tagok dolgoznak, hanem egyre többen az alapszervezetek tagjai közül is.

rányos helyzetű tanulók 80,3 százaléka ilyen zsúfolt lakásban él.

Tanulók a napköziben

Mint ez az egyetlen példa is szemléletesen bizonyítja, már önmagában a felmérés sem egyszerű feladat. Még nehezebb természetesen a segítség. De nem megoldhatatlan, különösen akkor, ha ezt a munkát rendszeresen végzik és ellenőrzik, s minden szerv törődik vele. Ezt szolgálja többek között, hogy az erre vonatkozó tennivalókat nemcsak az iskolavezetés, hanem az osztályfőnökök, sőt legújabbban a szakszervezeti bizottságok munkatervéi is tartalmazzák.

Mit tesznek ebben a dolgokban a szakszervezeti szervek, bizottságok, bizalmiak? A hátrányos helyzetű tanulók segítésének legfőbb eszköze a korszerű, magas színvonalú tanítás. A szakszervezetnek e tekintetben is megvan a maga tennivalója, de ennél sajátosabb feladatai is vannak. Ellenőrzik például, hogy a hátrányos helyzetű tanulókat felvegyék a napközibe, természetesen az iskolák adottságai, lehetőségei szerint, javaslatokat, indítványokat tesznek erre vonatkozólag. Az a tapasztalat, hogy a szegedi iskolákban általában jól felhasználták a

napközök nyújtotta lehetőségeket a hátrányos helyzetű tanulók segítésére, s a legtöbb iskolában a szakszervezeti bizottságok eredményesen működtek ebben közre.

A főiskola kezdeményezése

Az iskolai szb-k természetesen figyelemmel kísérik a segítség olyan hagyományos és jól bevált formáit is, mint például többek között a korrepetálás, a tanulópark szervezése, de az is feladatuk hogy az új kezdeményezéseket támogassák, felkarolják. Az újszegedi Mező Imre általános iskolába például az idei tanév eleje óta főiskolai hallgatók járnak ki korrepetálásra, kifejezetten azzal a céllal, hogy a hátrányos helyzetű tanulókat segítsék. Az iskola vezetői szerint a fiatal tanárjelöltek komolyan, felelősségteljesen végzik ezt a fontos munkát.

Az iskolai szakszervezeti bizottságok tennivalója lehetne, hogy ezt a kezdeményezést általánossá tegyék. A főiskola hallgatói nyilvánvalóan szívesen vennének részt benne, s maga a főiskola is támogatná az ügyet, hiszen a kezdeményezés éppen tőlük indult el.

Jelentős, fontos feladata lehetne ennek a tevékenységnek abban, hogy a hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi eredménye javuljon, és a továbbtanulásra felkészültebbé váljanak.

Hajnaltól reggelig

A sajtó névtelen munkásai között

Hajnali fél 5-kor már kezdik a munkát a szegedi 1-es postán a hírlaposok. Ez idő tájt fut be Budapestről az az autóbusz, amely a napilapokat szállítja. Ugyancsak ilyenkor jelentkeznek a nyomda Kárász utcai kapujában a helybéli újságért, a Dél-Magyarorszáért. A menetrend szerint a nagyalomásra is fél 5-re érkezik a személyvonat, amely a képslapokat, hetilapokat hozza.

— Ha minden „klappol”, akkor a légópincéből átalakított munkahelyen 5 óra-kezdhetik a napilapok, fél 6-kor a hetilapok szétosztását — mondja Pónyai Mihály, a hírlaposztály vezetője.

S lent a pincében már szortírozás is a kézbesítők neve és körzete szerint a lapokat. Itt, a zsúfolt helyiségben pillanatnyi megállás nincs, szó se hangzik el, nehogy valamelyik kézbesítő pakkjába kevesebb vagy több kerüljön, mint amennyi kell.

— Legbiztosabb a Pestről indított napilapok érkezése, a legtöbb izgalmat okozza az itt készülő Dél-Magyarország — mondja egy szusszanásnyi szünetben Dudás István, aki a legrégebb szegedi hírlap-kézbesítők egyike.

A magyarázatot társai adják.

— A legfrissebb hírekkel olyan későn zár a helyi lap, hogy ha kétszínű nyomással készül, vagy nagyobb a terjedelme, például ünnepi és vasárnap, akkor várni is kell rá.

— Karácsonykor is 8 óra tájban indultunk a kézbesítéssel.

Pedig a 86 kézbesítő már fél 6-kor ott sorakozik az átvételre. Tegnap, csütörtökön a vonat késétt egy órát, így a kényszerű várakozásban volt alkalom szót ejteni néhányukkal.

Szinte kivétel nélkül nők. S közöttük is alig akad egészen fiatal. Családanyák többségében, akik a gyere-

kek nevelése, az otthoni sok elfoglaltság miatt nem tudnak egész napi munkát vállalni. A hírlapkészítés — igaz, korán kell kelni, a reggeli órákban legdermesztőbb a hideg — mégis 10-11 órára befejeződik, s így több idő jut az otthoni dologra.

Borbás Lászlóné „az újszegediek kedvence”. Ötödik éve csinálja ezt a munkát, körzetében mindenkit ismer, mindenki ismeri.

— Sok helyen a kertkapu mögül köszöntenek a kérdéssel, ma mi a legérdekesebb hír az újságban? Átlag hatszáz lapot viszek ki naponta, ebből ötszáz a Dél-Magyarország.

Nemcsak előfizetői vannak, többen példányonként is vásárolnak tőle.

— De már tudom, ki, melyik nap mit szokott venni. S viszem neki. Valamikor kereskedő szerettem volna lenni.

— S üzletnek milyen ez a foglalkozás? — kérdelem. — Három gyermekem van, két és fél ezer forintot keresek.

Persze a hírlapkészítők zöme 900-1200 forint között keres havonta. Ezeknek kisebb a körzetük, nem régen kézbesítők, nincs olyan rutinjuk, mint a régieknek. Meg szétszórtabb a település, a külső városrészekben több idő telik a járkálással.

Hegyi Józsefné, akinek a férje is postás, Algyőről jár be naponta. Négykor kel, s jó, ha délre hazaér.

— Hetedik éve enyém a rókusi Átállás környéke és ezen a részen bizony elég távol esnek egymástól a házak.

— Nem fárasztó ez?

— Hát, nem könnyű, de szeretem csinálni. Jólesik, hogy az emberek szinte úgy várnak az újságra, mint a kenyérre, a tejsre.

A problémákról is szó esik. A kézbesítőt szidják az elő-

fizetők, ha későn jutnak az aznapi laphoz. Pedig ők sietniek legjobban, hogy mielőbb végezzenek.

— De ha úgy van, mint most is, hogy késik a vonat, akkor nem indulhatunk el fél rakománnyal.

Máskor, különösen, ha új a kézbesítő, vagy helyettesíteni kell valamelyik megbetegedettet, nehéz az eligazodás ott, ahol sem a levél-szekrényen, sem a lakásnak nincs névtábla. Petőfitelepen pedig a régi számokkal jelölt utcákban még az ismerős is alig igazodik el. A keres családi házaknál gyakran szabadon hagyott mérgek kutyák riogatják a kézbesítőt.

— Letépte rólam az orkánkabátot. A gazdája azzal fizetett ki, miért nem hoztam lángost a kutyájának.

Közben megérkezik a szállítmány a vonatról. Gyorsan szétosztják, s már egymás után sorjázna is ki a nagykapun biciklijükre, hátukra akasztott 20-25 kilós táskájukkal a hírlapkészbesítők. Hét óra múlt pár percet.

— Megint vesztettünk egy órát, s ezt az előfizetőnek nem lehet megmagyarázni.

Végezetül még egy adatot: nyolc éve 45 ezer újságelőfizető volt Szegeden, ma több mint 70 ezer!

Kondorosi János

Sokasodnak külföldi kulturális kapcsolataink

Külföldi magyar rendezvényekben, eseményekben és sikereken gazdag évként zárta 1968-at a Kulturális Kapcsolatok Intézete. Világsajtót bejárt hír volt, hogy az Új-Delhi-ben megrendezett hagyományos nemzetközi gyermekrajz pályázat és kiállítás százezer résztvevője közül magyar kislány, az akkor 15 éves Rácz Rózsa ynerre el a fődíjat: India elnökének aranyérmét. Rio de Janeiroban Tóth István magyar fotóművész gyűjteményes kiállítását a brazil fotóművészek szövetsége aranyéremmel tüntette ki. A német művészeti akadémia Berlinben bemutatta Raszler Károly grafikus művész és Mináit Pál festőművész száz alkotását. A párizsi Musée de l'Homme-ban reprezentatív magyar néprajzi kiállítás került a francia közönség elé. Hollandiai kiállításán szerepeltek jeles grafikusművészeink közül Csóhány Kálmán, Gross Arnold, Kondor Béla, Kass János, Lakner László, Major János, Orosz János, Pásztor Gábor és Würtz Ádám. Műveik az amsterdami Kristián galériában arattak sikert. Teheránban magyar hetek eseménysorozata öregbítette hazánk hírét, izelítőt adva többek között népművészeti értékeinkről és mai grafikusművészetünkről. Hódmezővásárhely képzőművészetét — többek között Tornyai János, Endre Béla, Kohán György alkotásaival — a franciaországi testvérvárosban, Vallaurisban mutatták be tavasszal.

Számos külföldi kiállítás rendezője volt a kulturális

kereskedelmi vállalat, amely Kolumbiába, Bogotába küldött egy-egy kiállításra való magyar tudományos és műszaki kiadványt. Oszel a Bécsi Vásáron önálló könyvstandja volt a magyar pavilonnak, a Collégium Hungaricum-ban pedig az összes bemutatótermet könyvekkel és hanglemezekkel töltötték meg. 1968-ban először reprezentálta a magyar könyvkiadást és hanglemezgyártást a Kultúra és Egyesült Államok-béli Cleveland város nemzetiségi napjain. További rendezvények színe helye volt Caracas és Belgrád is.

Moszkvában a Puskin Múzeum adott otthont a Magyar Nemzeti Galéria 20. századi festészeti anyagából nyitott nagyszabású bemutatónak. Törökországi látogatása idején Péter János külügyminiszter Tekirdagban, az egykori Rodostóban felavatta a Rákóczi emlékműzeumot.

A több sörért

Az ország legmodernebb erjesztő kádait építik fel a Pécsi Sörgyár rekonstrukciója során. A berendezéseket Svájcban és Ausztriából szállították. Üzembe helyezésükkel a gyár 50 ezer hektoliterrel több sört készíthet.

Busójárás

Mohácson elkészült a híres farsangi ünnepség, a február 16-i busójárás programja. Az évszázados népi szokásokat ápoló dunaparti város több mint tízezer vendéget vár a „Baranyai vasárnapok 1969.”

évi nyitányára. Nagy segítséget jelent, hogy a KISZ védnökséget vállalt a busójárás megrendezése felé. Ugyanis az életmód, az életformák változásával, a városiasodással a felnőttek közül mind kevesebben vesznek magukra az ijesztő álarokkal, kifordított subával, lármás kellekekkel járó busó öltözéket, az úttörők, a KISZ fiatalok viszont szívesen közreműködnek a hagyomány-ápoló rendezvényen.